

19. BOLYAI NYÁRI AKADÉMIA – 2011

Népzene-néptánc-kézművesség

Időpont: 2011. július 17–24.

Helyszín: Válaszút, Kallós Zoltán Alapítvány

Helyek száma: 50 fő

Célcsoport: óvodapedagógusok, tanítók és tanárok

Részvételi díj: 100 Ron

Programfelelős(ök)/programszervező(k):

Szabó Gábor – *tanfelügyelő, Kolozs Megye Tanfelügyelősége*

Indoklás:

A XXI. századelő a válságok periódusaként jelentkezett.

A gazdasági és szociális válságok mellett a szakértők tehetségválságról is beszélnek, de egyre nyilvánvalóbbá válik a személy, mint individuum válsága, illetve a személyisége is. Ez utóbbi esetében egyre több azoknak a száma, akik ezt az egyén magával hozott értékei hiányos mivoltának tulajdonítják. Ezek egyike az identitástudat, illetve a nemzeti-etnikai-kulturális hovatartozás, illetőleg ezeknek a hézagossága, gyengesége vagy éppen a hiánya.

Másrészt észrevehetően nő azoknak a száma, akik gyökereiket – és ezáltal hovatartozásukat – keresik.

Az iskolai tantervek jobbra az európai és a globális „kultúrának” a szükségességét propagálják, háttérbe szorítva a nemzeti- és népi kultúrát.

A pedagógusok szerepe jelen esetben átértékelődik.

Felelősek azért, hogy európai kultúrájú világpolgárokká neveljék tanítványaikat, de – szakértők szerint – nyomasztóan nehezedik rájuk az identitástudat kialakításának szükségessége – mind személyi, mind pedig szociális- és kulturális szemszögből.

A Bolyai Nyári Akadémia 2011. évi **Népzene – néptánc – kézművesség** szekciójának célja és feladata a hagyományápolás, hagyományos népi értékeink egyes, alapvető – és archaikus – elemeinek megismertetése a résztvevő pedagógusokkal. A néptánc- és népdalkedvelőknek alkalma lesz megismerni és elsajátítani a legismertebb mezőségi népdalokat, illetve a mezőségi táncdialektust.

A néptánc és a kézműves foglalkozások jól kiegészítik egymást. A résztvevők a következő kézműves foglalkozáson vehetnek részt: agyagozás, gyékényfonás, gyöngyfűzés, tojásírás és hagyományos bútorfestés.

Kallós Zoltán etnográfus azt vallja, hogy a népi kultúra tartott meg bennünket ezer esztendeig Európában. Ez a nemzeti identitástudatunk alappillére, amelyet kötelességszerűen ápolnunk kell oktatási intézményeinkben, és át kell származtatnunk a következő generációknak. Ebben a tevékenységben vállal számottevő részt a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége azáltal, hogy programszerűen tervezi és szervezi meg azokat az alkalmakat, amelyek kulturális értékeinket – és ezek között kiemelten a népi kultúrát – ápolni és áthagyományozni hivatottak.

A Kallós Zoltán Kossuth-díjas és Corvin-láncos etnográfus nevével fémjelzett alapítványnál hagyományai vannak a kézműves- és népzene-, illetve néptánc-táborok szervezésének. Az alapítvány a mögötte levő két évtized alatt szakembereket képezett ki, akik mostanra már színvonalas foglalkozásokat vezetnek a különböző tanfolyamokon. Példamutató értékű magának Kallós Zoltánnak a lankadatlan munkássága, amely a szórványközpont létrehozásán túl mind a mai napig gyűjtésekben nyilvánul meg, sőt, mindezekon túlmutatva, egy olyan nemzetközi sztenderdeknek megfelelő néprajzi múzeumlétesítésében csúcsonylik, ami szakértői véleményeknek megfelelően Közép-kelet Európa legnagyobb magángyűjteménye, nagyon sok egyedi darabbal.

A válaszüti Kallós Zoltán Alapítvány Oktatási- és Szórványközpontjának infrastrukturális ellátottsága nagyon jó körülményeket biztosítja Bolyai Nyári Akadémia 2011. évi Népzene – néptánc – kézművesség szekciójának. Az előadók és a program maga a legidősebb és legkeresettebb foglalkozásoknak ad(nak) teret.

Magának a Népzene – néptánc – kézművesség szekciónak a szükségességét pedig mi sem bizonyítja jobban, mint a hazai magyar népi kultúrának a táncmozgalom (és az azt kísérő kézműves foglalkozások) előidézte növekvő népszerűsége (főleg nyugaton!), és az a kötelességtudat, ami az erdélyi magyar pedagógustársadalmat jellemzi – és kell jellemezze – autentikus kultúrája megőrzésében, annak áthagyományozásában, ezáltal pedig identitástudata megerősítésében, ami az általa nevelt generációk számára meghatározó jellegű.

Cél: - a népi / népnemzeti kultúra különböző területei egyes elemeinek olyan szinten történő bemutatása, megismertetése és alkalmaztatása a tanfolyamon résztvevő pedagógusokkal, ami lehetővé teszi a későbbiek során az elsajátított anyag integrálását az oktatási- nevelési folyamat bármely szintjén, iskolai vagy iskolán kívüli tevékenységek keretén belül.

Feladatok:

A tanfolyamon résztvevő pedagógusok:

- ismerjék meg a következő kézműves tevékenységek alapelemeit és technikai sajátosságait:
 - bútorfestés
 - agyagozás / korongolás
 - tojásírás
 - gyöngyfűzés
 - gyékényfonás
- tanuljanak meg legalább 25 mezőszégi magyar népdalt (Kallós Zoltán gyűjtéséből)
- ismerjenek meg és sajátítsanak el alapelemeket a mezőszégi magyar táncdialektusból (a Feketelakon, Széken, Visán, Palatkán, Ördöngősfüzesen, Válaszüton és Bonchidán gyűjtött táncanyagokból)
- ismerjék meg az adatközlőkkel való találkozások kapcsán a gyűjtések egyes technikai fontosságú elemeit
- ismerjenek meg és sajátítsanak el játszótér szervezési- és vezetési alapelemeket
- értsék meg a népi kulturális értékek megőrzésének, átszármasztásának, ill. éltetésének fontosságát.

Előadók:

Sorsz.	Az előadó/ képző neve	Munkahelye	Beosztása	Előadásának vagy képzésének tárgya / témaköre
1	Sántha Emőke	Területi Rádióstúdió, Kolozsvár	szerkesztő	Mezőségi népdalok tanítása/ Gyöngyfűzés
2	Szász Margit	Erdélyi Kézmíves Céh / Bethlen Gábor Általános Iskola, Székelyudvarhely	bútorfestő művész / tanítónő	Bútorfestés
3	Szász Ferenc	Erdélyi Kézmíves Céh / Bethlen Gábor Általános Iskola, Székelyudvarhely	bútorfestő művész / tanár	Bútorfestés
4	Buruza Mária Katalin	Téka Alapítvány / 2. Sz. Általános Iskola , Szamosújvár	kerámia- művész / tanár	Agyagozás/ Kerámiakészítés
5	Székely Melinda	Téka Alapítvány / Petru Maior Elméleti Líceum, Szamosújvár	táncpedagógus / tanár	Néptáncok tanítása - mezőségi dialektus/ Hagyományos tojásírás
6	Lázár Éva	Mezőfelei Általános Iskola	tanítónő / gyékényfonó- mester	Gyékényfonás
7	Lázár Csaba	nyugdíjas	gyékényfonó- mester	Gyékényfonás
8	Tálás Ágnes	Hagyományok Háza, Budapest	igazgató, táncpedagógus	Játszóház-vezetés / Népi gyermekjátékok elmélete és gyakorlata
9	Kiss Zsolt	Kallós Zoltán Alapítvány, Válaszút	táncpedagógus / tanár	Néptáncok tanítása - mezőségi dialektus
10	Szilágyi Antal	Kallós Zoltán Alapítvány, Válaszút	zenész	Mezőségi népdalok és néptáncok tanítása
11	Kallós Zoltán	Kallós Zoltán Alapítvány, Válaszút	etnográfus	A mezőség népművészete. Mezőségi népdalok.